

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/199557,Obrona-Czestochowy-1939-25-Pulk-Piechoty-i-74-Gornoslaski-Pulk-Piechoty-w-obroni.html>
30.04.2024, 03:35

Obrona Częstochowy 1939. 25 Pułk Piechoty i 74 Górnśląski Pułk Piechoty w obronie pozycji częstochowskiej 2 IX 1939 - Częstochowa, 10 kwietnia 2024

W środę 10 kwietnia odbył się w Przystanku Historia Centrum Edukacyjnego IPN im. gen. Janusza Gąsiorowskiego w Częstochowie, przy al. Najświętszej Maryi Panny 52, wykład Adama Kurusa, historyka OBEN IPN Katowice, nt. „Obrona Częstochowy 1939. Część II: Walki 25 Pułku Piechoty i 74 Górnośląskiego Pułku Piechoty w obronie zachodniego i południowego odcinka pozycji „Częstochowa” 2 IX 1939”.

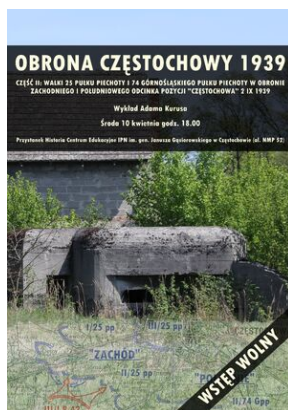
Walki oddziałów 7 Dywizji Piechoty w obronie głównej pozycji opóźniającej „Częstochowa”, zwanej także „reduktą częstochowską”, przez lata pozostawały niemal zupełnie nieznane (podobnie jak i cały szlak bojowy tej jednostki we wrześniu 1939 roku). Dodatkowo, w okresie PRL-u wydarzenia te obrosły licznymi mitami i krzywdzącymi stereotypami, które można sprowadzić do jednego hasła, że „Częstochowę oddano bez walki” czy też wręcz „bez jednego wystrzału”. Tymczasem tego rodzaju twierdzenia, które tak mocno zakorzeniły się w świadomości mieszkańców Częstochowy i regionu, miały niewiele wspólnego z rzeczywistością.

W czasie wykładu stanowiącego część drugą zagadnienia związanego z obroną Częstochowy w 1939 roku, zostały szczegółowo omówione kwestie związane z wydarzeniami na zachodnim i południowym odcinku obrony pozycji częstochowskiej, które obsadził piotrkowski 25 Pułk Piechoty oraz II batalion 74 Górnośląskiego Pułku Piechoty. Uczestnicy wykładu dowiedzieli się jak wyglądało ugrupowanie polskich oddziałów 2 września 1939 roku oraz jak przebiegały walki z oddziałami niemieckiej 46 Dywizji Piechoty pod Kawodrzą, Dźbowem i Wrzosową. Przedstawiony został m.in. przebieg walk prowadzonych na terenie kopalni rud żelaza „Paweł” i „Franciszek”, a także epizod

związany z zasadzką zorganizowaną przez żołnierzy 25 pp w Gnaszynie, w wyniku której zginął dowódca niemieckiego batalionu. Omówione zostaną działania II batalionu 74 Gpp w czasie popołudniowych walk nad Wartą, w tym polski kontratak, który odrzucił oddziały niemieckie za Wrzosową i doprowadził do odcięcia części z nich, w wyniku czego do polskiej niewoli dostało się kilkudziesięciu żołnierzy nieprzyjaciela. Na koniec wspomniane zostały także walki uliczne prowadzone przez pododdziały 25 pp w godzinach nocnych 3 września, w czasie wycofywania się 7 Dywizji Piechoty z Częstochowy.

Wszystkie powyższe zagadnienia przedstawione zostały w świetle najnowszych badań, a całość tradycyjnie została zobrazowana bogatą dokumentacją archiwalną, relacjami uczestników oraz licznymi fotografiami, w wielu przypadkach nigdy wcześniej nie publikowanymi.

Spotkanie stanowiło dwudziesty trzeci z cyklu wykładów: II wojna światowa w regionie częstochowskim. Nowe fakty, nieznanymi bohaterowie, zapomniane epizody.

Obrona Częstochowy
1939. 25 Pułk Piechoty i
74 Górnoszląski Pułk
Piechoty w obronie
pozycji częstochowskiej
2 IX 1939 -
Częstochowa, 10
kwietnia 2024